

Masarykova základní škola, Stará Paka, okres Jičín

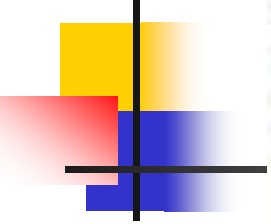
Název šablony:	PRIR2 – Inovace a zkvalitnění výuky v oblasti přírodních věd
Vzdělávací oblast/oblast dle RVP:	6 – Člověk a příroda
Okruh dle RVP:	6 – 4 - Zeměpis
Tematická oblast:	Regiony světa
Název vzdělávacího materiálu (výstižný popis tématu):	Rozmístění obyvatelstva na Zemi – hustota obyvatelstva Žák získá základní představu o složení a rozložení obyvatelstva na planetě včetně jazykových skupin a demografickém vývoji. Materiál je určen k výkladu, procvičování a shrnutí učiva.
Kód vzdělávacího materiálu:	Prir....
Ročník:	VIII.
Datum odučení vzdělávacího materiálu:	
Jméno autora:	Mgr. Pavel Antoš

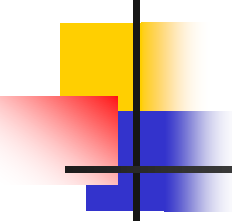

Rozmístění obyvatelstva na Zemi

ANEB

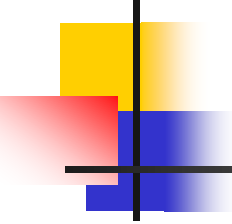
Hustota osídlení – uč. str.11

Obyvatelstvo světa

- Původ člověk v Africe -> rod Australopithecus -> rod Homo
- homo habilis a homo erectus -> rozšíření z Afriky do Evropy a Asie
- homo sapiens neandertalis – v Evropě – slepá vývojová větev
- osidlování kontinentů od nejstarší doby kamenné
- Afrika -> Evropa -> Asie přes Beringův průliv -> Ameriky – přes ostrovy jihovýchodní Asie do Austrálie
- sběrači, lovci sobů a mamutů -> lidstvo má společný původ -> vznikají lidské rasy – všechny jsou si rovnocenné – rasismus – přeceňování rozdílů mezi rasami

Rasy

- **Europoidní rasa**

- Evropa, severní Afrika (arabské obyvatelstvo), jihozápadní Asie, Indie, západní Sibiř, východní pobřeží Jižní Ameriky, Severní Amerika, Austrálie, Nový Zéland (mimo původní obyvatelstvo Ameriky, Austrálie a Nového Zélandu)

- **Negroidní rasa**

- Afrika na jih od Sahary a Etiopie, tropická Latinská Amerika, původní obyvatelé Austrálie - aboridžinci

- **Mongoloidní rasa**

- Východní, jihovýchodní a severovýchodní Asie, původní obyvatelé Ameriky

- MÍŠENCI

- Běloch + černoch = mulat

- Běloch + indián = mestic

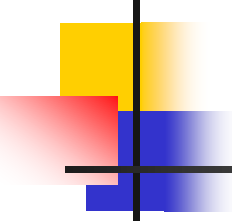
- Černoch + indián = zambo

- OBLASTI

- Ekumena = trvalé osídlení území

- Subekumena = krátkodobé osídlení území

- Anekumena = neosídlená oblast

Početní růst obyvatelstva

- 2011 – 7 miliard obyvatel na světě
- Každý rok se zvýší počet obyvatel o 80 miliónů
- Od poloviny 19 století do poloviny 20 století se počet obyvatel zdvojnásobil
- 1) **Neolitická revoluce**
- Přejít lidstva od sběru a lovu k zemědělství
- 7-6. tisíc př.n.l.
- 2) **Průmyslová revoluce**
- Od poloviny 18.století industrializace Evropy -> růst městského obyvatelstva
- 3) **Demografická revoluce**
- Změny chování obyvatelstva vyvolané hospodářským a sociálním rozvojem
- Vysoká porodnost, snižující se úmrtnost – prodlužování délky života => ve vyspělých státech dochází k nízkému přírůstku obyvatelstva

- Hustota osídlení je NEROVNOMĚRNÁ (5% souše = 1/2 obyvatel), celosvětový průměr je 40 ob./km² (vypočítej hustotu zalidnění ČR).

■ Činitelé ovlivňující osídlení:

A) *přírodní faktory:*

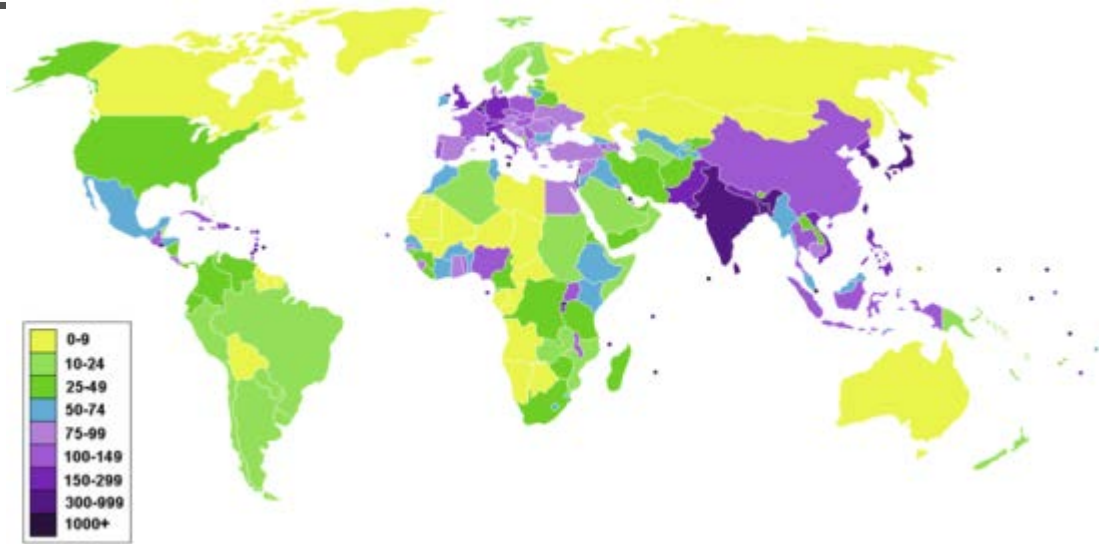
- podnebí (srážky, teploty),
- vzdálenost od moře (do 200 km od moře žije 50% obyvatelstva na Zemi),
- nadmořská výška (do výšky 200 m.n.m. žije 60% obyvatel na Zemi),
- půdy (úrodnost, možnost závlahy),
- vegetace,
- suroviny (kovy, paliva, dřevo aj.).

B) *socioekonomické faktory:*

- těžba nerostných surovin,
- hospodářská vyspělost (migrace),
- historické faktory,
- komunikace,
- dostupnost služeb,
- urbanizace (stěhování lidí z venkova do měst).

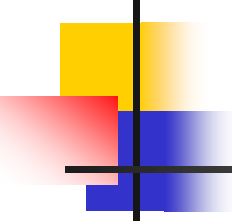
Dělení:

- A) *neobydlené oblasti* (15% obyvatel) – oblasti od 0 do 10 ob./km²
Antarktida, pralesy, SLO, pouštní oblasti
- B) *nízká hustota osídlené* (37% obyvatel) – oblasti do 10 do 200 ob./km²
(vyhledej v atlase)
- C) *vysoká hustota osídlení* (48% obyvatel) – nad 200 ob./km²

Oblasti vysokého zalidnění dle světadílů:

- Evropa: Anglie, Benelux, Porýní, sev. Itálie, Slezsko
- Asie: SV Čína, Japonsko, Korejský pol., Indie, Bangladéš
- Afrika: nilská delta, Bengálský záliv
- Severní Amerika: SV + Z USA, JV Kanada,
- Jižní Amerika: La Plata
- Austrálie a Oceánie: JV Austrálie

Samostatná práce

- Pomocí geografických tabulek najdi státy s hustotou vyšší než 400 ob/km² a státy s hustotou nižší než 5 ob./km².
- Ve kterých šířkových pásmech a ve kterých výškových stupních je hustota zalidnění nejnižší?
- Na mapě světa sledujte země ležící přibližně na 40 stupni severní šířky a pokuste se stanovit příčiny rozdílů v jejich hustotě zalidnění.